

Sygn. akt V U 137/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

13 lutego 2023 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wiesław Jakubiec

Protokolant : osobiście

po rozpoznaniu 13 lutego 2023 roku w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania T. K.

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K.

z dnia 6 kwietnia 2022 roku, znak (...)

o ustalenie niepełnosprawności

1. zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że:

I zalicza odwołującego T. K. do osób niepełnosprawnych,

II przyznaje symbol przyczyny niepełnosprawności: **12-C**,

III niepełnosprawność datuje się od: **urodzenia**,

IV orzeczenie wydaje się do: **12.05.2027 r.**,

pkt 6 odwołujący wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,

pkt 8 odwołujący wymaga konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;

3. przyznaje adwokatowi M. K. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku wynagrodzenie w kwocie 110,70 zł (sto dziesięć złotych 70/100), w tym 23% VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu.

Sygn. akt V U 137/22

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z 6 kwietnia 2022 roku nr (...) Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K., po rozpatrzeniu odwołania od orzeczenia Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania

o Niepełnosprawności w R. z 14 grudnia 2021 roku nr (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie wobec niezaliczenia odwołującego T. K. do osób niepełnosprawnych. W uzasadnieniu wskazał, że brak jest podstaw zaliczenia odwołującego do osób niepełnosprawnych, ponieważ nie stwierdzono naruszenia sprawności fizycznej lub psychicznej o przewidzianym okresie trwania powyżej 12 miesięcy z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzeniu organizmu powodującej konieczność zapewnienia mu całkowitej opieki lub pomocy w sposób przewyższający okres opieki nad zdrowym dzieckiem w tym wieku.

W odwołaniu przedstawiciel ustawowy odwołującego wniosła o zmianę orzeczenia i zaliczenia odwołującego T. K. do osób niepełnosprawnych, a także o zmianę orzeczenia w zakresie pkt 2,6,7 i 8 i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. W uzasadnieniu podała, że odwołujący choruje na zespół Aspergera, a stan jego zdrowia uległ pogorszeniu. Dodała, że odwołujący wymaga stałej opieki, gdyż nie jest możliwym wyleczenia ww. choroby.

W odpowiedzi na odwołanie WZON wniósł o jego oddalenie i podtrzymał wcześniejsze twierdzenia.

Postanowieniem z 23 czerwca 2022 roku Sąd ustanowił dla odwołującego adwokata z urzędu.

Sąd ustalił:

Orzeczeniem z 14 grudnia 2021 roku, nr (...), Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. nie zaliczył odwołującego T. K. do osób niepełnosprawnych.

Orzeczeniem z 6 kwietnia 2022 roku nr (...), Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w K. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. z 14 grudnia 2021 roku, nr (...).

Odwołujący cierpi na całościowe zaburzenie rozwojowe- centrum autyzm i niepełnosprawność intelektualna lekkiego stopnia. Odwołujący ma deficyty w wielu obszarach m.in.: problemy z koncentracją uwagi; zaburzenia abstrakcyjnego myślenia, wąski zasób wiedzy ogólnej i ubogi zasób słów; jego zachowania społeczne są nieadekwatne; dziwaczna prozodia; zaburzenia w sferze komunikacji werbalnej i niewerbalnej; kłopoty w radzeniu sobie z nieoczekiwanymi zmianami; powierzchowne kontakty z rówieśnikami; słaba sprawność manualna; obsesyjne zainteresowania, pochłaniające cały czas i uwagę dziecka; myślenie sztywne, jednotorowe; utrudniony kontakt wzrokowy; zaburzona sfera „teorii umysłu”. Odwołujący nie potrafi przygotować sobie posiłku, nie umie się sam ubrać i wykonać czynności higienicznych, nie chodzi nigdzie sam. Obecna sytuacja zdrowotna odwołującego niewiele się polepszyła o momentu postawienia diagnozy. Nie zostały opanowane przez odwołującego zachowania niepożądane wynikające z autyzmu tzw. stereotypie, autostymulacja, manieryzm różnego rodzaju. U odwołującego nie zredukowano dostatecznie lęku i mało widoczne są efekty pracy związane z trenowaniem umiejętności społecznych. Obserwowana dekoncentracja oraz anomalie rozwoju psychofizycznego blokują skuteczną pracę terapeutyczną poszczególnych specjalistów i minimalizują spodziewane efekty. U odwołującego jest zastój rozwoju intelektualnego. Zarówno sfera emocjonalno-społeczna jak i umysłowa odwołującego nie została zrewalidowana na miarę wymogów wiekowych. Wobec małoletniego nie zostały wdrożone i nie były realizowane w odpowiednim czasie stosowne zalecenia dotyczące autyzmu, co stworzyło poważną przeszkodę w funkcjonowaniu odwołującego i dlatego nadal wymaga sporego korygowania i usprawniania.

Odwołujący jest osobą niepełnosprawną, o symbolu przyczyny niepełnosprawności 12-C, od urodzenia do ukończenia 16 roku życia, tj. do 12 maja 2027 roku. Odwołujący wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki oraz odwołujący wymaga konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Jednakże nie wymaga on szkolenia w tym specjalistycznego i konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, gdyż u odwołującego nie zdiagnozowano zaburzeń w stopniu znacznym.

Dowód: akta WZON:

- dokumentacja medyczna,

- orzeczenie PZON z 14.12.2021 r.

-orzeczenie WZON z 6.04.2021 r.

opinie k. 13-16v, opinia biegłego z zakresu psychologii P. D. k.35-50, opinia uzupełniająca k. 75-82

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych i powołanych wyżej dowodów z dokumentów, a także w oparciu o dowód z opinii biegłego z zakresu psychologii P. D. i jego opinii uzupełniającej, która wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniała tworząc wyrazisty obraz całości sprawy.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego z zakresu psychiatrii dziecięcej z uwagi iż sprawa została w całości wyjaśniona, nie wymagała dodatkowych wiadomości specjalnych, a jedynie przedłużyłaby postępowanie.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie w znacznej części zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2018r. poz. 511 ze zm.) osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Z kolei art. 6b ust. 3 pkt 7 ww. ustawy stanowi, iż w orzeczeniu powiatowego zespołu ustala się niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole przyczyn niepełnosprawności oraz wskazania dotyczące w szczególności konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Na podstawie § 1 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia oceny niepełnosprawności u osoby w wieku do 16 roku życia, zwanej dalej "dzieckiem", dokonuje się na podstawie następujących kryteriów: przewidywanego okresu trwania upośledzenia stanu zdrowia z powodu stanów chorobowych, o których mowa w § 2, przekraczającego 12 miesięcy (pkt 1), niezdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, takich jak: samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem, powodującej konieczność zapewnienia stałej opieki lub pomocy, w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku (pkt 2), albo znacznego zaburzenia funkcjonowania organizmu, wymagającego systematycznych i częstych zabiegów leczniczych i rehabilitacyjnych w domu i poza domem (pkt 3).

W § 2 ust. 1 pkt 1 ww. Rozporządzenia wskazane zostało, jakie według ustawodawcy, stany chorobowe uzasadniają przyznanie konieczność stałej opieki lub pomocy dziecku. W myśl § 2 ust. 2 przy ocenie niepełnosprawności dziecka bierze się pod uwagę: rodzaj i przebieg procesu chorobowego oraz jego wpływ na stan czynnościowy organizmu (pkt 1), sprawność fizyczną i psychiczną dziecka oraz stopień jego przystosowania do skutków choroby lub naruszenia sprawności organizmu (pkt 2), możliwość poprawy stanu funkcjonalnego pod wpływem leczenia i rehabilitacji (pkt 3).

Autyzm to choroba neurobiologiczna o podłożu genetycznym towarzysząca człowiekowi od urodzenia. Autyzm to choroba nieuleczalna, której objawy można jedynie łagodzić stosując odpowiednie, precyzyjnie dobrane metody terapeutyczne.

Postępowanie dowodowe wykazało, że odwołujący jest osobą niepełnosprawną od urodzenia i cierpi na całościowe zaburzenie rozwojowe co znacząco narusza jego sprawność organizmu i powoduje, że wymaga on zwiększonego zakresu opieki niż zdrowe dziecko w tym wieku. Zasadnym jest przyjęcie aby orzeczenie wydane było do ukończenia 16 roku życia, tj. do 12 maja 2027 roku. do ukończenia 16 roku życia, tj. do 12 maja 2027 roku. Ponadto odwołujący wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki oraz odwołujący wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Jednakże nie wymaga on szkolenia w tym specjalistycznego i konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby albowiem nie ma znacznie ograniczonej możliwości samodzielnej egzystencji.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd podzielił opinię biegłego z zakresu psychologii P. D. będącego specjalistą w zakresie schorzeń występujących u odwołującego. Co istotne- w orzeczeniach wydawanych we wcześniejszych latach przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R., zaliczono odwołującego do osób niepełnosprawnych ze wskazaniem, że wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki oraz odwołujący wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W ocenie Sądu stan zdrowia odwołującego oraz jego funkcjonowanie w życiu codziennym i w społeczeństwie nie poprawiło się.

Na marginesie wskazać należy, iż Powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności (jako pierwsza instancja) powinny jednolicie orzekać o niepełnosprawności wobec dzieci z postawioną diagnozą o zaburzeniu autyzmem czy zespołem Aspergera uwzględniając utrwaloną od lat linię orzeczniczą, biorąc oczywiście pod uwagę okoliczności konkretnego przypadku.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia: „Do stanów chorobowych, które uzasadniają konieczność stałej opieki lub pomocy dziecku, należą: (...) 5.całościowe zaburzenia rozwojowe powodujące znaczne zaburzenia interakcji społecznych lub komunikacji werbalnej oraz nasilone stereotypie zachowań, zainteresowań i aktywności”. Niezrozumiałe jest zatem stanowisko Zespołów orzekających, które uznając całościowe zaburzenie rozwoju nie widzą jednak konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem w stopniu znacznie większym od zdrowych rówieśników, uzasadniając to często tylko faktem, że dziecko np. samodzielnie się porusza, potrafi samo zjeść, załatwić potrzebę fizjologiczną czy uczęszcza do publicznych placówek oświatowych. Rodzic i lekarze opiekujący się na stałe dzieckiem najlepiej znają obszar jego zaburzeń objawianych w różnym stopniu natężenia przez całą dobę. Zaburzonego umysłu nie widać. Autyzm to niepełnosprawność ukryta. Osoby dotknięte takim schorzeniem okazują dysfunkcje w sposób indywidualny, szeroko opisany w różnych źródłach medycznych. Przystosowanie dzieci do funkcjonowania we wszystkich obszarach życia wymaga ogromnego nakładu pracy w formach terapii prowadzonych z udziałem specjalistów, nade wszystko rodziców. Zespół orzekający nie ma uprawnień do diagnozowania, podważania diagnozy już postawionej przez specjalistów z danej dziedziny. Zadaniem zespołu jest orzeczenie niepełnosprawności na podstawie oglądu okazanej dokumentacji medycznej, przy zastosowaniu obowiązujących przepisów prawa.

Jeśli opinia powołanego w sprawie biegłego jest wyczerpująca, a wnioski jej są jednoznaczne nie ma konieczności powoływania w sprawie kolejnych biegłych. Ponadto Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego z zakresu psychologii, który ustosunkował się do wszystkich zarzutów organu i udzielił wyczerpujących odpowiedzi.

Mając na uwadze powyższe, Sąd w pkt 1 wyroku, na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że:

I zaliczył odwołującego T. K. do osób niepełnosprawnych,

II przyznał symbol przyczyny niepełnosprawności: 12-C,

III niepełnosprawność datuje się od: urodzenia,

IV orzeczenie wydaje się do: 12.05.2027 r.,

pkt 6 odwołujący wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,

pkt 8 odwołujący wymaga konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W pkt 2 wyroku, Sąd oddalił odwołanie w zakresie pkt 2 i 7.

W pkt 3 wyroku, Sąd na podstawie § 15 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 68) przyznał ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego w Rybniku adwokatowi M. K. wynagrodzenie za zastępstwo procesowe w kwocie 110,70 zł w tym 23 % VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

Sędzia Wiesław Jakubiec